

ישראל ישעיהו אהב תמיד לראות את עצמו לא רק כעסקן עדתי, אלא גם כאיש רוח. בביאוריה הרשמית שלו מוזכרת כי הבלטה העובדה שהוא כתב מאמרים רבים בדואר היום, בוסתנאי, הארץ, דבר, בעמלה, בטרם, מולד, ואפילו בכתב העת האירישי גאלדנע קייט.

תפקידו הממלכתי הראשון, עם הקמת המדינה, היה לערוך את פרטיכל הדיונים של מועצת המדינה הזמנית ואת פרטיכל הממשלה.

השבוע היה לישיבה, שר הדואר מזה שנתיים, מה לומר לעיתונות. הוא עשה זאת בזמירות מפלגת העבודה, כאשר זו התכנסה לדון בשאלת השטחים המוחזקים וברכי דיין ספיר סביב נושא זה. את ישיבה הרגיוזו הניחשים הפומביים

שר ישעיהו
נקמת העסקן

סביב השאלה מי יעמוד בראשות הממשלה הבאה. הוא ראה בכך התערבות מגונה של העתונות בענייניה הפנימיים של המפלגה. **בוז וסלדה.** זאת היתה רק הקדמה. מה שהיה לשר לומר לגופו של עניין זוכה אותו כחשומת לב עתונאית כפי שלא זכה לה מזה זמן רב:

"העיתונות המסחרית", הכריז, "דילדלה את עיתונות הפועלים. היא עשירה באיגפור מציה, אך גם בפרשנות לא-אובייקטיבית. מהמפת ומגורה. היא יוצרת דעות קדומות ומעוותות, מתעלמת ומעלימה דברים חשודים, בים, שלא לטעמה. היא חופשית מביקורת עליה."

ישיבה (58), שהפך עסקן מן המניין מגיל 22, שלוש שנים אחרי עלותו ארצה מחימו, אינו יכול לסבול תופעה חמורה אחרת בעתונות הבלתי-מפלגתית: "היא עויה את כל המפלגות ומזלזלת בהן. היא מטפחת יחס של סלידה אליהן. היא סכנה לדמוקרטיה ולאמיתות הציבור במסודותיו ובנציגיו. היא מגלה יחס קר ועוין לאיחוד מתנה העבודה ולמס המפלגות, מתארת כי בוז ובסלידה עסקנים, מסכסכת בין צעירים למבוגרים ובין מנהיגים שונים... והכל, כניכול, בשם חופש העיתונות המקודש."

כדי לחסל את הנגע הנורא הזה, ירק ישעיהו פצצה שהרהימה אפילו את חברי מזכירות מע"י: "הגיעה השעה להעברת עיתונות היומית לבעלות ציבורית. צריך להקים רשות ציבורית של שופטים, פורסרים ואנשי ציבור — דוגמת הראיון — שתנהל את העיתונות ואת האמיתות שלה."

אין גבול. היתה זו הצעה בעלת נישא פאטיסטיק מובהקת, והיה בה כדי לשמש אוהרה חמורה בעיקר לאותם עתונים בעלי גישה ליברלית שהתייחסו בסלחנות — אם לא באהדה — לדיועות פאטיסטיקות על היחס לערבים ולשטחים המוחזקים. הם חשבו, כי ייתכן מצב, שהפאשיון יוגבל לנושאים אלה בלבד, ושהעתונות ומוסדות הדמוקרטיה לא ייפגעו.

הצהרת ישעיהו כנראה להוכיח, כי אפשר למחות גבול כזה.

בחירות

יורדים ועולים

בעוד 11 חודשים יערכו הבחירות לכנסת השביעית. ישתתפו בהן לראשונה רבבות צעירים, שלא היו בעלי זכות-בחירה כי בחירות לכנסת השישית. האם עשויה הצביע עם לשנות את תוצאות הבחירות? בת"ק, עיתון הסטודנטים של אוניברסיטת בראיילן, החליט לערוך מישאל סטודנטי טים ארצי, כדי לעמוד על הלך-הרוחות בקרב הנוער. היה זה מישאל מפורט ביותר, שכלל שאלות על מועמדים למשרת ראש-הממשלה, אישים שינהלו משאומתן לשלום עם ארצות-ערב, והצבעה בבחירות לכנסת.

המידג המייצג, שהשתתף במישאל, היה גדול למדי: 1040 סטודנטים מתוך 24 אלף הלומדים באוניברסיטות תל-אביב, ירושלים וברא"ל. התוצאות היו מאלפות.

מי יעשה שינוי? 44% מהסטודנטים תומכים במועמדותו של משה דיין לראשות הממשלה, כשלו אשכול זוכה רק ב-17% מהקולות. מישאל דומה, שנערך בינאר השנה, גילה כי לאשכול היתה תמיכה של 30% בקרב הסטודנטים. יגאל אלון זכה הפעם בתמיכתם של 13% מהסטודנטים.

73% מהסטודנטים רואים את משה דיין כנציג אידיאלי לניהול משאומתן לשלום עם מדינות ערב, 33% היו מטילים את התפקיד על אבא אבן ורק 9% על אשכול. אולם התוצאות המפתיעות ביותר הופיעו בסיכום תוצאות המישאל על ההצבעה היתירה בבחירות לכנסת. בבחירות לכנסת השישית זכו המפלגות המרכזיות את ה' מערך ב-50% מהקולות. לפי מישאל בתי"ק, יתנו רק 36% מהסטודנטים את קולם למערך. גח"ל תקבל 15% (לעומת 20% שנתינו לה בבחירות לכנסת השישית), ה' מפד"ל 9% (לעומת 10%) אגודת-ישראל

מנהיג שהאדה
קול הפליטים

ופאג"י 2% (לעומת 3%) ואילו המרכז החופשי יקבל בקרב הסטודנטים 1.5% מהקולות.

המפלגות היחידות, שמספר הקולות שלהן יעלה, לפי תוצאות המישאל, יהיו רשימת העולמית-החדש ומק"י. בעוד שמק"י תקבל 2% לעומת האחוז האחד שניתן לה בבחירות הקודמות, מראים סיכומי המישאל שהכותה החדש יזכה ב-3.4% מהקולות, לעומת 1.2% בבחירות לכנסת השישית.

32% מהמשתתפים במישאל אמרו כי היו מצביעים בעד רשימה משותפת של גח"ל ואנשי רפ"י לשעבר.

תופעה מעניינת נוספת: 25% מהמשתתפים פים במישאל הודיעו כי טרם החליטו בעד כי יצביעו. על קולותיהם תתנהל מערכת הבחירות הבאה.

ארץ-ישראל

לתפוס את

הבעיה בקרניים

"איפה המנהיגים הפלסטיניים הרוצים שלום?" כך שאל לוי אשכול בכנסת, וכך שואלים גם אזרחים פשוטים יותר, כאשר מציעים להם לראות בהסדר ישראלי-פלסטיני

ני צעד ראשון לשלום כללי במרחב. מנהיגים אלה קיימים, ובשיחות רבות עם ישראלים לא היססו להציג את דעותיהם. השבוע זכתה דעתו של מנהיג כזה לפירסום בינלאומי נרחב, מעל עמודי הירחון המזרח התיכון החדש, היוצא לאור בלונדון. עורכו של הירחון הוא ג'ון קמחי, לשעבר עורך בטאון ההסתדרות הציונית. אך המזרח התיכון החדש נחשב עתה לאחד מכתבי העת הרציניים ביותר בענייני המרחב, והוא נפוץ גם בארצות הערביות.

המנהיג הפלסטיני שהרים את קולו ב' המזרח התיכון החדש ידע שדבריו יגיעו לא רק לקוראים באירופה וב ישראל. ברור היה לו, כי הדברים שהוא כותב ירגיזו ממשלות ערביות. אבל ד"ר עזיז שחאדה כבר רגיל בכך. מזה למעלה מעשרים שנה עומד עורך-הדין — שברח מטבריה ב-1948 ויושב עתה ברמאללה — בראש תנועת הפליטים הפלסטינים. יחד עם שני עורכיו, דין אתרים* אף ייצג אותם בניהול מגעים עם ישראל. על כך ישב בכלא ירדני.

יש בינינו הפלסטינים אנשים המרגישים כי הגיע הזמן שניתול לדינו את היוזמה לטפול בבעיותינו ולהכרעת גורלו — למרות שהינו רוצים שיוזמה זו לא תהיה נפרדת מפעולות שאר העולם הערבי."

הנהגה כושלת. מה הדרך לפתרון? "אחדים מאיתנו בחרו בדרך המאבק הצבאי נגד ישראל", כתב, "אחרים, אולי הרוב, עדיין מאמינים בפתרון של שלום."

לוחמיהם מתחרת הפלסטיניים, שהתרכבו ב' מיספר והתקדמו באימוניהם וציונים, רוצים לגרום עימות צבאי חדש בין ישראל ו' שכנותיה. אבל אלה מביינים, המאמינים עדיין בפתרון מדיני, מקוים שישראל תבין את הצורך למנוע סכנה זו ותסכים לחפש פתרון-של-כבוד במיסגרת החלטות האו"ם.

"למרבה האסון, אנתנו הפלסטינים היינו הקורבנות העיקריים של ההנהגה ההסנית והכושלת של מדינות ערב. אלה מקבלות את החלטת מועצת הביטחון — אב מסר בות לנהל משאומתן על תנאי השלום... מדיניות ערבית שלילית לא תעזור לנו, ו' תמשיך להיות מוקד של צרות רציניות בחלק זה של העולם."

חוז מזה, זה יאפשר לישראל להתחמק מהכרעות ולצאת מנצחת במלחמה הדיפלומטית.

שחאדה מונה מיספר סיבות מדוע לא היתה עד כה תזוזה פלסטינית עצמאית. בין השאר:

● הלחץ המופעל על המנהיגים הפלס-

קריקטוריסט זאב
צחוק במחנה כפיה

טיניים מעבר לגבולות, בעיקר מירדן. לחץ זה הוא בעיקר כלכלי, ונוגע לפקידיה ממשלה לשעבר, למקבלי הגימלאות, לנכב' דים, לגופים המוניציפליים. הכוונה, כמובן, לכספים הממורמים לגופים אלה מעמאן, ויאסרם "מונעים מחלק ניכר של האוכלוסיה לחשוב ולפעול בקווים עצמאיים יותר."

* נימר אלוהוארי, כיום שופט בית המשפט המחוזי בחיפה, ויזא חמודה, כיום ראש אירגון השיחרור הפלסטיני בקאהיר,

מנהל חברת

הביטוח הממשלתי

לא ביטח את עצמו

— ועתה, עם מכירתה

נשאר בבוז

ג'ורלה של חברת-הביטוח הממשלתית יובל עומד להתחן בימים הקרובים. יהיה זה כאשר משרד האוצר יהליט לידו מי למסור את עסקיה של החברה, המחזיקה במנופול על הקרקע מתחת לרגלי של ה' של ממשלת ישראל, על כל משרדיה.

יחד עם זאת עומד להחרץ גם גורלו של יוסף קפלן (37), המנהל את יובל מאז הק' מתה ב-1962. כי חסולה של יובל עלול להשמיט את הקרקע מתחת לרגלי של ה' מנהל החרוך, לחשוף דראמה אישית בעלת השלכות ציבוריות.

לרוע מזלו של קפלן, מוסמך לכלכלה של האוניברסיטה העברית בירושלים ואחד ה' גאוניים הצעירים של משרד האוצר, אפשר אומנם לבטח ביוכל רכוש ממשלתי, אך פקידות ממשלתיות אינן עדיין בגדר רכוש ממשלתי.

כך קרה, שיוסף קפלן לא יכול היה לבטח את עצמו מפני תוצאות יחסיו האישיים עם מוכירתו, הגברת נחמה הלוי (30). היא מצאת עתה בחוזה הרביעי ל' הריונה — מצב בלתי-נעים לגבי מנהל חב' רה ממשלתית, נשוי ובעל משפחה, החי על משכורת של 1200 ל"י נטו.

★ ★ ★ מזכירה מסוכנת

י. תכן והיוו הפרטיים של מנהל חברת הביטוח הממשלתית לא היו נוגעים לאיש, לולא עשוי הדבר גם להשפיע על ההחלטה — לידו מי תימסר חברת יובל.

ליובל, חברה שאינה עוסקת בביטוח חיים וסובלת מהפסדים בעיקר בגלל ביטוח הרכב הממשלתי — אין מאזן שלילי. רווחיה מצטברים בעיקר מהביטוח הימי על המיטלוחים שמייבאת ומייצאת מדינת יש' ראל. מאחר שבתחום זה יש ליובל מינוי פול מוחלט, באו יתר חברות הביטוח ב' ארץ בטענות, שמצב זה מגביל את התפתחות עסקיהן. לאחר שהמפקח על הביטוח במשרד האוצר הכיר בצידקת טענות אלה, הוחלט למסור את יובל לידים פרטיות.

משרד האוצר יקבע אם למכור את עסקי החברה לחברת ביטוח פרטית, לחברת ה' השקעות כלל הממשלתית-למחצה, שלה יש כבר 17% ביוכל — או למיליונר היהודי בריטי סר אייזיק וולפסון, המעוניין בעסקה. ליוסף קפלן יש אינטרס אישי רב ש' יובל תימכר לוולפסון דווקא, והוא אינו

● יחסה של מדינת-ישראל, שלא העלתה שום הצעה ממשית לשיחות עם הפלסטינים. "נראה לי ששלטונות ישראל חוששים מתגובות אורחיהם..."

מדינה משלהם... מה ששחאדה דו' רש מספיק כדי להעמידו ברשימת הבוגדים של ממשלת ירדן: "כל פתרון — אם על-ידי חוזה שלום או אכצעי אחר — שימנע מן הפלסטינים את הזכות להקים את מדינתם שלהם על בסיס החלטות האו"ם, רק יבטיח את המשך קיומן של תנועות המחתרת ו' עידודן.

"מדוע לא נתפוס את הבעיה הזאת ב' קרניים ונחליט קודם כל להחזיר לארצנו — לא לישראל — את השם פלסטיני?... אני קורא לעולם הערבי ולישראלי: אל תתעלמו מיכולתם של הפלסטינים ליטול חלק פעיל במיתקפת שלום. אני קורא לעמי ערב וישראל להפיל לחץ על ממשלותיהם שיאפשרו הסדר כזה, דווקא כזה ושלוש אמיתי בין העמים היושבים בארץ הזאת."